

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗНАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ

В статті обґрунтовано значущість психологічних знань у професійній діяльності фахівця аграрної галузі, розглянуто значення окремих психічних явищ у професійній діяльності аграрника, зокрема сприймання, пам'яті, емоцій, темпераменту, характеру.

Ключові слова: фахівець аграрної галузі, психологічні знання, сприймання, пам'ять, емоції, темперамент, характер

В статті обґрунтовано значимість психологічних знань в професійній діяльності фахівця аграрної галузі, розглянуто значення окремих психічних явищ у професійній діяльності аграрника, зокрема сприймання, пам'яті, емоцій, темпераменту, характеру.

Ключевые слова: специалист аграрной отрасли, психологические знания, восприятие, память, эмоции, темперамент, характер

Постановка проблеми в загальному вигляді. Освіта ХХІ століття має бути спрямована на формування і розвиток людського в людині, на забезпечення можливості не тільки набувати професійних знань і навичок, а й створювати і зберігати себе як особистість у гармонії з собою і суспільством [1].

Фахівець аграрної галузі – особистість, яка виконує різноманітні соціальні ролі і функції. Але, насамперед вона являє собою окремий світ – психічний. Відтак психологічні знання мають непересічне значення для майбутнього фахівця аграрної галузі. Варто зазначити, що психологія як жодна інша навчальна дисципліна має значний розвивальний і виховний потенціал, впливає на становлення студента як особистості. Знання і розуміння людиною самої себе, особливостей, принципів і закономірностей навчання та виховання особистості, психологічних особливостей її формування й розвитку, психічних властивостей, які зумовлюють специфіку поведінки особистості, її діяльності та спілкування, допомагають глибше розуміти мотиви вчинків людей, регулювати взаємовідносини з ними, володіти прийомами самоуправління і саморегуляції, що дозволяє максимально реалізувати свій особистісний потенціал, правильно орієнтуватися у поведінці людей, володіти способами психологічного впливу, вибудувати стосунки з оточенням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що вітчизняними науковцями досліджується психологічна підготовка фахівців, зокрема: непедагогічних університетів (Д. Дзвінчук, В. Козаков, М. Фоміна); вчителів початкового навчання (С. Лисенко); майбутніх учителів в умовах

навчально-наукового комплексу «коледж-університет» (Н. Денисова); вчителів до організації музично-пізнавальної діяльності учнів початкової школи (В. Федорчук); вчителів початкових класів до роботи із соціально занедбаними учнями (В. Вовк); майбутнього вчителя фізики (С. Ткаченко); майбутнього вчителя іноземної мови до морального виховання підлітків (Н. Молодиченко); інспекторів прикордонної служби (О. Самохвалов); працівників ОВС (І. Горелов, О. Корнев, М. Логачов, І. Машук); обслуговуючого персоналу морського транспорту (С. Ситнік); льотного складу до діяльності в умовах тривалих перерв між польотами (І. Окуленко); майбутніх інженерів-прикордонників до професійної діяльності (Л. Матохнюк); майбутніх юристів до професійної діяльності (Ю. Бойко). Психологічна освіта старшокласників як чинник їх життєвого самовизначення досліджувалася С. Панченко; шляхи підвищення ефективності вивчення психології у ВНЗ – В. Семиченко; психологічний зміст інноваційної освіти у контексті культурно-психологічного простору – О. Гуменюк.

Мета статті – обґрунтувати значущість психологічних знань у професійній діяльності фахівця аграрної галузі.

Виклад основного матеріалу. В межах нашого дослідження під психологічними знаннями ми розуміємо результат і процес пізнання психіки, власне людини як суб'єкта психічного життя, психічних явищ у їх єдності як відображення індивідуального світу «Я» людини. Результати цього пізнання відображаються у свідомості людини як сукупність відомостей з психології у вигляді уявлень, понять, суджень, принципів, законів, концепцій, теорій, закономірностей

психічного життя. На їх основі здійснюється: активність людини щодо самопізнання, самотворення й самовизначення в її психічному розвитку, збереження і підтримання на належному рівні свого психічного потенціалу і психічного здоров'я; соціально-орієнтаційна та практично-перетворювальна діяльність людини [2].

Розглянемо значення окремих психічних явищ у професійній діяльності фахівця аграрної галузі. У процесі професійної діяльності аграрника під час вирішення ним професійних задач, знання про сприймання як пізнавальний психічний процес та про його властивості мають важливе значення. Сприймання предметів і людей, з якими доводиться мати справу, умови, в яких перебігає професійна діяльність аграрника, потребують осмислених дій, що спонукає перехід від мимовільного сприймання до цілеспрямованої діяльності спостереження, тобто до осмислення і тлумачення сприйнятого. Сприймання за своєю сутністю є вирішенням певної задачі, яке впливає із чуттєвих даних, одержаних під час процесу сприймання, для з'ясування їх значення й адекватної інтерпретації.

Сприймання має важливе значення в реалізації фахівцем аграрної галузі професійної пізнавальної діяльності. Вирішення практично будь-якого професійного завдання починається та супроводжується сприйманням предметів, об'єктів та явищ дійсності. Добре розвинені органи чуття забезпечують ефективне надходження інформації та перехід до формування образів сприйнятого. Аграрник в процесі виконання своєї професійної діяльності повинен осмислено, цілісно, структурно, предметно охоплювати всю динамічно змінювану виробничу ситуацію і на цій основі приймати важливі рішення. На всіх етапах професійної діяльності аграрника (наприклад, визначення стану ґрунту, спостереження за ростом і розвитком рослин, кадастрового зонування, огляду тварин, ветеринарно-санітарної експертизи продукції тваринного і рослинного походження, проведення зоотехнічного аналізу кормів тощо) сприймання відіграє найактивнішу роль. Переважна більшість професійних дій аграрника (огляд тварин, рослин, ґрунтів, сільськогосподарської продукції) – це практично перцептивна діяльність у чистому вигляді.

Професійна діяльність аграрників пов'язана із взаємодією з іншими людьми.

Відтак, знання механізмів соціальної перцепції є для аграрників необхідним. Соціальна перцепція – процес, який передбачає здійснення людиною певної соціальної поведінки. Він включає в себе сприймання зовнішніх ознак людини, їх співвіднесення з її особистісними характеристиками, інтерпретацію і прогнозування на цій основі її вчинків. Соціальна перцепція забезпечує взаємодію людей і визначає її характер. Оскільки поведінка людини, що виникла в результаті сприймання й інтерпретації, слугують початком перцептивних процесів для її партнера.

Отже, знання властивостей сприймання, особливостей соціальної перцепції та її механізмів дозволять оптимізувати спілкування, офіційні й неофіційні контакти фахівців аграрної галузі, сприятимуть психологічно грамотній взаємодії з іншими, успішно виконувати професійні задачі.

Розглянемо значення пам'яті в професійній діяльності фахівця аграрної галузі. Пам'ять має надзвичайно важливе значення для життя і професійної діяльності не тільки конкретної людини, фахівця будь-якої галузі, а й суспільства в цілому, оскільки вона уможливіє повторне використання збереженого минулого досвіду людини. Людина запам'ятовує думки, зберігає в пам'яті поняття про речі і закони їх існування, що дозволяє використовувати ці поняття для організації власних майбутніх дій і поведінки. Як зазначає С. Рубінштейн [3], без пам'яті не було б знань і навичок, які ґрунтуються на попередньому досвіді, неможливим був би факт безупинного навчання, який проходить через усе життя людей і який робить із них тих, ким вони є. Пам'ять лежить в основі формування індивідуального життєвого і професійного досвіду людини, її мови, мислення, емоцій, рухових навичок.

Варто зазначити, що пам'ять фахівців аграрної галузі повинна відрізнитися достатнім об'ємом, міцністю запам'ятовування, точністю відтворення професійно важливої інформації, високою мобілізаційною готовністю пригадувати необхідні факти в необхідний момент. Професійна пам'ять фахівця аграрної галузі оперує зоровими, слуховими, руховими, дотиковими, нюховими образами. Це може бути пам'ять на обличчя, на графічну, цифрову, словесну інформацію тощо. Характер професійної діяльності фахівців аграрної галузі диктує необхідність

утримання в пам'яті тривалий час різноманітної професійно значущої інформації, певних фактів, подій, образів людей тощо. Зокрема, для ефективного виконання професійної діяльності аграрникам необхідно мати високий рівень розвитку довготривалої, зорової, слухової, нюхової, дотикової і словесно-логічної пам'яті. Вміння видобувати з пам'яті інформацію, користуючись знаннями про закономірності запам'ятовування, збереження і відтворення, є професійно важливими якостями аграрника.

Як зазначає С. Дружилов [4], професійний досвід зберігається в довготривалій пам'яті. Однак, переважно професійна діяльність ґрунтується на оперативній пам'яті, яка включена в цю діяльність. Функції оперативної пам'яті підпорядковані задачам і цілям професійної діяльності і пов'язані з її змістом. Оперативна пам'ять використовує частину інформації, що зберігається в довготривалій пам'яті; з іншого боку, вона сама постійно передає в довготривалу пам'ять певну частину нової інформації. Об'єм оперативної пам'яті дорівнює 7 ± 2 одиниці інформації. Об'єм відстрокованого відтворення є меншим, при цьому знижується і точність відтвореної інформації, відбувається забування.

Запам'ятовування завжди пов'язане із діями людини, її цілями і установками. Цим пояснюється вибірковий характер мнемічної діяльності. Добре запам'ятовується те, що включено в цілеспрямовану діяльність. Дослідження П. Зінченка [5] і А. Смірнова [6] доводять, що мимовільно краще запам'ятовується те, що має безпосереднє відношення до досягнення поставленої мети, до вирішення конкретної задачі, що пов'язане з подоланням перешкод на шляху досягнення мети. Також на запам'ятовування позитивно впливає нова діяльність людини. Серед різноманітних дій краще запам'ятовуються ті проміжкові дії, які виконуються в процесі цілеспрямованої і мотивованої діяльності.

Максимального розвитку, як правило, досягають ті різновиди пам'яті, які найчастіше використовуються в професійній діяльності людини. Пам'ять може пристосуватися до життєвих умов і слугувати людині багато років, якщо її постійно удосконалювати через формування відповідних установок, мотивів, тренування.

Важливо акцентувати увагу на значенні емоцій у професійній діяльності фахівця аграрної галузі. У сільському господарстві

робочий період не збігається з періодом виробництва. У результаті цього виникає сезонність виробництва продукції, що зумовлює виконання значного обсягу робіт у стислий термін. Порівняно з іншими галузями, в сільському господарстві значно ускладнюється процес управління виробництвом. Це зумовлено: необхідністю розвивати в аграрних підприємствах декілька галузей, які істотно відрізняються технологією й організацією виробництва; розосередженістю працівників по великій території, а відтак складністю прийняття оперативних рішень внаслідок зміни погодних умов і виробничих ситуацій; необхідністю докладання зусиль для організації збереження вирощеного врожаю; потребою залучення сезонної робочої сили в періоди сільськогосподарських робіт і труднощами управління нею; ненормованим графіком роботи працівників аграрних підприємств внаслідок необхідності своєчасного виконання важливих технологічних операцій у стислі строки. Ці та багато інших факторів сприяють виникненню стресових ситуацій у процесі виконання професійної діяльності, а відтак – зростанню нервово-психічних перенапружень, підвищенню втомлюваності, фізичній і емоційній виснаженості аграрників, виникненню негативних переживань. Все це позначається на психосоматичному здоров'ї працівників. Тому, професійна діяльність фахівців аграрної галузі пред'являє високі вимоги до емоційної сфери особистості аграрника.

Варто окремо зупинити увагу на професійній діяльності лікарів ветеринарної медицини, яка полягає не лише у взаємодії із тваринами, а й їхніми власниками. Останнє зумовлює важливість таких якостей ветеринарного лікаря, як: емоційна стабільність, врівноваженість, толерантність, неконфліктність, стресостійкість, здатність до співпереживання, до контролю власних емоційних реакцій, уміння управляти емоціями, дозувати й адекватно виявляти їх, уміння встановлювати емоційний контакт, «чути» і «слухати», використовувати невербальну інформацію для адекватної інтерпретації переживань клієнтів. Психічна і фізична перевантаженість лікарів ветеринарної медицини, їх постійна включеність у лікувально-діагностичний процес, висока відповідальність, фруструючі ситуації, міжособистісні конфлікти в процесі професійної діяльності є факторами деструктивного впливу на їх працездатність, фізичне та психічне здоров'я.

Зважаючи на викладене вище, фахівцям аграрної галузі необхідно знати способи саморегуляції емоційних станів, як найбільш доцільно поводити себе у стресових ситуаціях, яким чином можна допомагати собі в ситуаціях надмірної тривожності, емоційної напруженості, втомленості, а відтак – як покращувати самопочуття, настрій, зберегти здоров'я, підвищувати ефективність своєї праці.

Особливого значення в професійній діяльності фахівця аграрної галузі мають знання про властивості темпераменту. Здатність організму протистояти негативним впливам зовнішніх факторів великою мірою визначається властивостями нервової системи і темпераменту. Професійна діяльність фахівців аграрної галузі має свої особливості. Вона пред'являє певні вимоги до психіки, нервової системи, темпераменту аграрника. Ігнорування цих факторів, психологічна невідповідність до їх впливу на психіку, надмірний вплив негативних подразників за певних властивостей темпераменту можуть призвести до невиправдано підвищеної нервово-психічної напруженості, а відтак до психосоматичних захворювань і зниження якості виконання професійних задач. Так, за даними наукових досліджень у високореактивних індивідів швидше настає фаза перевантаження, нервового виснаження. Напруження, що є для низькореактивних індивідів оптимальним, у високореактивних може викликати різке зниження ефективності їх діяльності.

Зокрема, праця в емоційно насичених ситуаціях людини зі слабким типом нервової системи швидко виснажує його нервово-психічні ресурси. Низька активність, ригідність, підвищена емоційна збудливість, емоційна чутливість значно ускладнюють виконання функціональних обов'язків, створюють додаткові труднощі в роботі. Тому, це позначається на продуктивності праці.

Аграрнику необхідно мати психологічні знання про властивості нервової системи і темпераменту, вміти компенсувати негативні прояви окремих властивостей, оскільки немає людей, яким притаманні лише позитивні властивості.

Важливо зазначити, що властивості темпераменту необхідно враховувати й з точки зору адаптаційних можливостей людини до професійної діяльності у типових для діяльності ситуаціях. Для фахівців аграрної галузі – це ненормований робочий

графік у складних і мінливих погодних та виробничих умовах.

Керівникам аграрної галузі необхідно враховувати темперамент своїх підлеглих і правильно оцінювати їх можливості, вміло і раціонально розподіляти між ними функціональні обов'язки, організовувати їх взаємодію таким чином, щоб властивості темпераменту членів колективу доповнювали і компенсували негативні особливості один одного в складних виробничих ситуаціях. Так, у швидко змінюваних умовах, при необхідності прийняття оперативних рішень, великого значення набувають такі властивості темпераменту, як висока активність і реактивність, емоційна рухливість, пластичність, резистентність. У виробничих ситуаціях, де необхідна скрупульозність, ґрунтовність і кропітка робота, важливу роль відіграють такі властивості темпераменту, як інтровертованість, низька реактивність, уповільнений темп реакції.

Властивості темпераменту також впливають на сумісність людей, а відтак спрацьованість і відсутність конфліктів у колективі. Найкраща сумісність людей у бригадах, ланках та інших малих соціальних групах досягається при оптимальному поєднанні людей з протилежними типами темпераменту.

Вважаємо необхідним також, окреслити вплив характеру на професійну діяльність фахівця аграрної галузі. На сучасному етапі становлення нашої держави, подолання кризових явищ як у економічній, так і в соціальній сферах, зумовлює необхідність формування нового покоління українців із високим рівнем особистісного розвитку, гуманістичних цінностей, цілісним характером з переважанням позитивних якостей.

Нівелювання гуманістичних цінностей, знецінення моральних ідеалів, пропаганда негативних паттернів поведінки можуть призводити до аморфності і формування суперечливих рис характеру особистості, що, в свою чергу, позначається на міжособистісній взаємодії і призводить до гальмування професійної й особистісної самореалізації. Особливості характеру, переважання в ньому тих або інших якостей, наявність акцентуацій, стійкість вольових і моральних якостей характеру позначаються на успішності людини в професійній і міжособистісній взаємодії, на побудові кар'єри, на смисложиттєвій самореалізації тощо.

Стрижнем характеру людини є її вольові якості, такі як: цілеспрямованість, ініціативність, наполегливість, організованість, самостійність, рішучість, сміливість, стриманість, старанність, незалежність, відповідальність, витримка, самоконтроль, дисциплінованість. На думку М. Левітова [7], вольові якості формуються лише за наявності високої суб'єктивної значущості діяльності, чіткого усвідомлення змісту бажаного результату і його очікування, наявності попередніх успіхів в аналогічній або близькій за змістом діяльності. Недостатність розвиненості вольових якостей призводить до гальмування розвитку інших важливих якостей характеру, зокрема – моральних. До них належать: принциповість, почуття обов'язку, доброта, співчуття, чесність, гідність, порядність, гуманність, альтруїзм, патріотизм, сумлінність, толерантність, великодушність, самовідданість тощо.

Варто зауважити, що на характер аграрника впливає національний характер, особливості якого можуть позитивно або негативно впливати на професійну діяльність. Тому, цей фактор необхідно враховувати. На думку багатьох дослідників основними рисами українського національного характеру є: індивідуалізм, гуманність, волелюбність, мужність, толерантність, миролюбивість, милосердя, щирість, душевність, хазяйновитість, працелюбність, гостинність, оптимізм, честолобство, самозаглибленість, ліризм, емоційність, повага до старших, потяг до освіти.

Німецький філософ Й. Ердер, російський письменник М. Лесков і російський антрополог Д. Анучин вказували про такі риси національного характеру українців: інтелектуальність, брак раціоналізму, індивідуалізм, нерішучість у ситуаціях, які потребують вибору одного з кількох варіантів, але одночасно твердість у досягненні мети. А також емоційність, романтичність, іронія і самоіронія [8].

Під впливом різних факторів в українського народу сформувались такі риси характеру, як тяжіння до рівноправності, хоробрість, відкритість, кмітливість, винахідливість, щедрість, збереження своїх традицій і вірувань.

Давня хліборобська культура в Україні має свої моральні риси: працьовитість, любов до землі, дбайливе ставлення до природних багатств тощо. Дослідники виокремлюють таку типову рису українського національного

характеру як емоційність, що виявляється у наближеності українців до природи, культу жінки і родини, релігійності, гостинності. Більшість дослідників схиляються до того, що українцям властива така психологічна риса, як спрямованість на свій власний внутрішній світ, зосередженість на своїй внутрішній свободі, на проблеми, перш за все, власного соціуму.

Певна закритість для зовнішнього світу породжує особистісну стриманість, витривалість і наполегливість у досягненні задумів. Недостатня розвиненість соціальної волі також виокремлюється багатьма дослідниками українського етносу. Перевага емоційності, споглядальності, мрійливості над волею в характері українців часто призводила до того, що поставлені цілі не були досягнуті чи реалізувалися не так як були задумані. Неадекватність вольової регуляції відбивається і в такій характерологічній рисі як упертість.

Окремої уваги заслуговують знання про акцентуації характеру, які варто враховувати керівникам аграрних підприємств у взаємодії зі своїми підлеглими. Оскільки деякі акцентуації характеру лежать в основі дезадаптації особистості, а своєрідна вразливість проявляється лише під впливом певних стресогенних факторів і лише за певних умов. Кожний тип акцентуації характеру має своє слабе місце, свою «ахіллесову п'яту». Тому емоційний стрес або складна життєва ситуація можуть зачепити вразливу рису і спровокувати невротичну реакцію, дезадаптацію або асоціальну поведінку.

При цьому, за даними наукових досліджень С. Вакаріної [9], акцентуації характеру в процесі професійної діяльності набувають професійно обумовленого характеру і впливають на стиль діяльності фахівця. На думку А. Дергача і В. Зазикіної [10] деякі акцентуації характеру, за умови що вони контролюються людиною, можуть бути затребуваними в професійній діяльності. Практично у кожній людини наявні дві-три акцентуації характеру. Так, наявність сенситивного, шизоїдного, астено-невротичного типу акцентуації виявляється в інтровертованості, чутливості, уповільненості мислення і дій людини. В результаті експериментальних досліджень І. Крижанівська [11] встановила, що ці характерологічні особливості для професійної діяльності фахівців лісового господарства відповідають характеру виконуваної ними діяльності. Наявність

психастенічного й епілептоїдного типу акцентуації виявляється в емоційній заглибленості, чутливості, імпульсивності, емпатійності. На основі цих характерологічних особливостей ландшафтних дизайнерів можуть розвинути професійно важливі для них риси характеру.

Таким чином, знання про позитивні і негативні сторони типів акцентуації характеру дозволять прогнозувати поведінку, особливо у складних виробничих ситуаціях.

Так само як і суб'єкт, знаючи труднощі свого характеру, може свідомо здійснювати вольовий самоконтроль за своєю поведінкою, вчасно нівелюючи небажані для себе й оточення форми реагування.

Висновки. Отже, вивчення студентами аграрних ВНЗ психології є необхідністю й вимогою сьогодення, оскільки психологічні знання – корисний орієнтир в роботі над саморозвитком і самовихованням, у вирішенні різноманітних питань майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Ершова-Бабенко И. В. Ценность информации в трансграничном образовании: психосинергетический поход / И. В. Ершова-Бабенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.znate.ru/docs/index-232737.html?page=18>
2. Полозенко О. В. Психологічні знання як наукова категорія // Наукові записки Ніжинського державного ун-ту ім. М. Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки. – Ніжин: НДУ, 2012. – С. 39-44.
3. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии [Текст] / С. Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер, 2009. – 720 с.
4. Дружилов С. А. Психология профессионализма. Инженерно-психологический подход / С. А. Дружилов. – Харьков: Гуманитарный центр, 2011. – 296 с.
5. Зинченко П. И. Непроизвольное запоминание и деятельность // Психология памяти: Хрестоматия / Под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, В. Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000. – С. 465-476.
6. Смирнов А. А. Произвольное и непроизвольное запоминание // Психология памяти: Хрестоматия / Под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, В. Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000. – С. 476-486.
7. Левитов Н. Д. Психология характера / Н. Д. Левитов. – М.: Просвещение, 1969. – 424 с.
8. Лозко Г. С. Українське народознавство / Г. С. Лозко. – К.: Зодіак-ЕКО, 1995. – 368 с.
9. Вакарина С. Ф. Психологические особенности профессионально обусловленных черт характера педагога: Дис. ... канд. психол. наук. Казань, 2002. – 183 с.
10. Дергач А. А. Акмеология: Учеб. пособие / А. А. Дергач, В.Г. Зазыкина. – СПб.: Питер, 2003. – 256 с.
11. Крыжановская И. В. Влияние акцентуаций характера на выбор профессий сферы экологии и природных ресурсов // Электронный журнал PSYEDU.ru. 2010. – №2. [електронний ресурс]. – Режим доступу. – URL: <http://psyedu.ru/journal/2010/2/Krijanovskaya.phtml>

Polozenko O., candidate of pedagogical of sciences, associate professor
**PSYCHOLOGICAL KNOWLEDGE IN PROFESSIONAL ACTIVITY OF THE SPECIALIST
IN AGRARIAN SECTOR**

In the article meaningfulness of psychological knowledge is grounded in professional activity of specialists of agrarian industry, the value of the separate psychical phenomena is considered in professional activity of agricultures, in particular perception, memory, emotions, temperament and character.

The definition of different psychic phenomenon was examined in professional activity of a specialist in agrarian sector. Thus, it is important to define knowledge about perception and its features as cognitive psychic process during professional activity of an agrarian specialist while solving his professional tasks. Perceptions of objects and people to be dealt with, conditions where agrarian specialist work requires comprehensive actions that promote transition from episodic perception to goal-oriented observing activity, in other words, apprehension and interpretation of perceive objects.

Perception plays an active role during all stages of professional activity of an agrarian specialist (for example, definition of condition of food, observing the growing process and development of plants, cadastral zoning, caring for animals, and livestock analyses of food). Most professional activity of an agrarian specialist (caring for animals, plants, soli and agricultural production) it is practically perceptive activity in their pure form.

Additionally, a specialist of an agrarian sector is necessary to take into account negative facts that are connected with peculiarities of perception, particularly, dynamic stereotypes and illusion of perception.

Keywords: specialist of agrarian industry, psychological knowledges, perception, memory, emotions, temperament, character